
[2020-8-RE](#)

Causa 2020-8-RE

(Parramon Llavet c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 44-2020. Recurs d'empara

Aute del 19 de maig del 2020

BOPA núm. 72, del 27 de maig del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 29 de gener del 2020, per la representació processal del Sr. Josep Parramon Llavet, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute 95-2019 del 18 d'octubre del 2019 i contra els autes 2-2020 i 3-2020 ambdós del 15 de gener del 2020, dictats tots ells per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei, a la defensa, a l'assistència tècnica d'un lletrat, a la presumpció d'innocència i al recurs en matèria penal, tots ells reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades, que declari el dret del recurrent a obtenir una resolució sobre el fons de la causa i que es retrotreguin les actuacions al moment anterior en què es va produir la vulneració al·legada. Així mateix, demana la suspensió dels efectes de les decisions impugnades, ja que aquestes podrien tenir conseqüències i generar danys i/o perjudicis de molt difícil reparació per al recurrent, així com per als clients del seu despatx professional;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Atesa la situació excepcional derivada de l'emergència sanitària causada per la pandèmia de SARS-CoV-2 que va dur al començament del confinament, aquesta resolució es dicta en data d'avui, tot i que el seu examen estava previst per a la reunió del Ple fixada pel 16 de març del 2020, la qual va haver de ser anul·lada;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 18 de gener del 2018, el Tribunal de Corts, mitjançant sentència, va condemnar el Sr. Josep Parramon Llavet com a autor d'un delictes d'apropiació indeguda, no concorrent circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a una pena de 18 mesos de presó condicional, qualificada a l'abonament de la responsabilitat civil en un termini màxim de 3 mesos, amb un termini de suspensió de la condemna de 4 anys, i a la inhabilitació per a l'exercici de l'advocacia per un període de 5 anys, així com al pagament de les despeses processals causades, inclosos els honoraris de l'acusació particular a acreditar en període d'execució de sentència.

1.2. El Sr. Josep Parramon Llavet va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència, i, el 7 de maig del 2019, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va admetre a tràmit aquest recurs i va fixar la vista oral pel 29 de maig següent a les 12.30 h.

1.3. El 27 de maig del 2019, el Sr. Josep Parramon Llavet va presentar un escrit davant la Sala Penal en què justificava la seva impossibilitat de compareixença per malaltia i sol·licitava el canvi de data de la vista oral.

1.4. El 28 de maig del 2019, la Sala Penal va suspendre la convocatòria i, el 6 de juny, fixava per providència la nova vista oral de la causa pel dia 26 de juny. El 12 de juny va dictar una segona providència modificant la data al 27 de juny.

1.5. El 20 de juny del 2019, el Sr. Josep Parramon Llavet va sol·licitar un altre aplaçament per tal com tenia uns compromisos professionals ineludibles a Espanya.

1.6. El 25 de juny del 2019, la Sala Penal va dictar una providència mitjançant la qual acordava no donar lloc a aquesta petició d'aplaçament.

1.7. El 27 de juny del 2019, Sr. Josep Parramon Llavet va insistir en la seva demanda d'aplaçament.

1.8. El 28 de juny del 2019, la Sala Penal va dictar una providència en què fixava el 18 de juliol com a nova data per al judici oral.

1.9. El 17 de juliol del 2019, el Sr. Josep Parramon Llavet va designar un col·lega advocat que exercís la defensa que havia estat duent personalment fins a aquell moment. Aquell mateix dia, la defensa del Sr. Josep Parramon Llavet va comparèixer davant la Sala Penal per tal d'obtenir una còpia de les actuacions.

1.10. El 18 de juliol del 2019, a l'inici del judici oral es va suspendre el mateix fins al 23 de setembre següent; en l'acta es va indicar de manera expressa que no es procediria a cap més aplaçament.

1.11. El 6 de setembre del 2019, la representació lletrada del Sr. Josep Parramon Llavet va renunciar a la seva defensa ateses les discrepàncies amb el seu client, i, el 13 de setembre següent, la Sala Penal va atorgar un termini de 5 dies hàbils a l'apel·lant per designar un nou advocat.

1.12. El 17 de setembre del 2019, la Sala Penal va dictar un aute mitjançant el qual suspenia la vista oral vista la impossibilitat de l'apel·lant per designar un nou advocat; aleshores el Col·legi d'Advocats d'Andorra va designar-li un advocat d'ofici, el qual va ser refusat pel Sr. Josep Parramon Llavet, motiu pel qual va demanar un nou termini per contractar un altre advocat.

1.13. El 23 de setembre del 2019, la Sala Penal va fixar la vista oral de la causa per a aquell mateix dia, precisant que només acceptaria la suspensió de la vista per causes justificades.

1.14. El 16 d'octubre del 2019, el Sr. Josep Parramon Llavet va presentar un escrit en què demanava la suspensió de la vista, acreditant mitjançant certificat mèdic una malaltia.

1.15. El 18 d'octubre del 2019, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute mitjançant el qual donava el recurs d'apel·lació per desistit.

1.16. El Sr. Josep Parramon Llavet va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta decisió; però, atès que ja no tenia la condició d'advocat, se li va atorgar mitjançant providència del 31 d'octubre del 2019, un termini de 5 dies hàbils per tal que en designés un. Finalment, la representació lletrada del Sr. Josep Parramon Llavet va formular un segon incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta providència. El 15 de gener del 2020, la Sala Penal va desestimar ambdós incidents de nul·litat d'actuacions (autes 2-2020 i 3-2020, respectivament).

1.17. El 29 de gener del 2020, la representació processal del Sr. Josep Parramon Llavet va interposar un recurs d'empara contra l'aute 95-2019 del 18 d'octubre del 2019 i contra els autes 2-2020 i 3-2020 del 15 de gener del 2020, dictats tots ells per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei, a la defensa, a l'assistència tècnica d'un lletrat, a la presumpció d'innocència i al recurs en matèria penal, tots ells reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica del recurrent

- El recurrent considera que s'han vulnerat els drets anteriorment esmentats per tal com la Sala Penal l'ha considerat desistit del seu recurs d'apel·lació, malgrat que va aportar els justificants mèdics que acreditaven la impossibilitat de la seva compareixença i, per tant, de l'exercici de la seva defensa.
- Com que no podia assistir al judici, s'ha vist privat de l'assistència d'un lletrat i, per tant, del seu dret a ser defensat.
- No ha pogut debatre ni sotmetre a contradicció la resolució apel·lada, havent-se vulnerat, a més, el principi d'igualtat d'armes i el dret a un recurs efectiu.
- Considera que la Sala Penal, després de tan sols 4 mesos des de la primera convocatòria de la vista oral, ha frustrat la seva compareixença amb arguments del tot insuficients de poca o nul·la transcendència constitucional, afegint que la Sala Penal també havia d'emparar i protegir el seu dret fonamental a la vida privada i familiar, reconegut a l'article 14 de la Constitució.
- Igualment, s'ha vulnerat el seu dret a un procés degut, ja que se l'ha privat de comparèixer i defensar-se amb totes les garanties que atorga en particular la Constitució a tots els ciutadans.

- Al·lega que la Sala Penal ja tenia el seu parer determinat abans de la vista oral, motiu pel qual s'hauria vulnerat la seva presumpció d'innocència i, per extensió, el dret a què la causa fos substanciada per un tribunal imparcial predeterminat per la llei.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades, que declari el dret del recurrent a obtenir una resolució sobre el fons de la causa i que es retroreguin les actuacions al moment anterior en què es va produir la vulneració al·legada. Així mateix, demana la suspensió dels efectes de les decisions impugnades, ja que aquestes podrien tenir conseqüències i generar danys i/o perjudicis de molt difícil reparació per al recurrent, així com per als clients del seu despatx professional.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Penal recorda que la decisió d'acordar o no l'ajornament d'una vista correspon al tribunal jutgador que valora els motius i justificatius de la demanda, afegint que l'article 202 del Codi de procediment penal estableix que el recurrent que no compareix el dia de la vista mentre que la seva demanda d'ajornament no ha estat acceptada o tan sols encara examinada, està considerat com a desistit del seu recurs.

- En aquest cas, el recurrent que assumia la seva pròpia defensa va presentar la seva demanda el 16 d'octubre del 2019 quan la vista era l'endemà i no es va presentar ni es va fer representar a aquella vista, considerant manifestament que aquesta Sala no podia fer altra cosa que acordar un nou ajornament (per quarta vegada des de la primera vista fixada pel 25 de maig del 2019).

- En aquest escrit del 16 d'octubre del 2019 adjuntava un certificat mèdic en què es prescrivia un repòs vocal absolut a exclusió d'una baixa laboral inhabilitant-lo, per tant, per desplaçar-se i presentar-se davant seu, fet que va posar a aquesta Sala en la impossibilitat d'exercitar diverses opcions que es presentaven, suspendre o no la vista, o requerir a l'interessat (com ho preconitza el seu advocat) altres justificants mèdics.

- Per tant, la seva incompareixença no estava justificada i se l'havia de considerar desistit del recurs.

- També destaca que de les actuacions es desprèn que ha intentat varies vegades examinar el recurs d'apel·lació formulat pel recurrent, però no ho ha pogut fer per raons que no li són imputables, afegint que ha atorgat els ajornaments anteriors que el recurrent havia sol·licitat; circumstàncies que no demostren, ans al contrari, la voluntat d'aquesta Sala d'impedir l'exercici del recurs d'apel·lació.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. La part recurrent demana l'empara directament contra l'aute 2-2020 de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia del 15 de gener del 2020, que desestimava l'incident de nul·litat d'actuacions interposat contra l'aute del 18 d'octubre del 2019 d'aquesta mateixa Sala que va considerar desistit el recurs d'apel·lació interposat contra la sentència del Tribunal de Corts del 18 de gener del 2019. Demana també l'empara "*per extensió*" contra l'aute esmentat del 18 d'octubre del 2019 i contra l'aute 3-2020, igualment datat del 15 de gener del 2020, que va inadmetre a tràmit l'incident de nul·litat interposat contra la providència de la mateixa Sala del 31 d'octubre del 2019,

que va concedir un termini de cinc dies hàbils per esmenar la manca de signatura d'advocat habilitat en l'escrit que formulava l'incident de nul·litat d'actuacions.

3.2. En síntesi, el recurrent en empara al·lega que la Sala Penal ha vulnerat el seu dret fonamental a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, pel fet de considerar desistit el seu recurs d'apel·lació contra la sentència del Tribunal de Corts que el va condemnar a una determinada pena de privació de llibertat, a l'abonament de la responsabilitat civil i a la seva inhabilitació per a l'exercici de la professió d'advocat. I, segons el seu parer, ho va fer en la pràctica totalitat dels seus vessants concrets (dret al recurs en matèria penal, dret a l'assistència tècnica d'un lletrat, dret a la defensa, dret a la igualtat d'armes, dret al procediment degut, dret a la presumpció d'innocència i dret a un tribunal imparcial predeterminat per la llei). Per consegüent, si l'aute del 18 d'octubre del 2019 tenint per desistit el recurs d'apel·lació contra la sentència condemnatòria, va infringir el dret del recurrent a la jurisdicció, caldrà discernir en quin vessant es manifesta aquesta vulneració. Si l'aute, però, ha estat conforme als diversos cànons de constitucionalitat en aquesta matèria, s'haurà de concloure que no hi ha hagut infracció del dret a la jurisdicció ni de cap altre dret fonamental.

3.3. Com es desprèn dels antecedents d'aquesta causa, una vegada interposat pel recurrent un recurs d'apel·lació contra la sentència del Tribunal de Corts que el va condemnar en l'ordre jurisdiccional penal i admès aquest (el 7 de maig del 2019) es va assenyalar la vista pel 29 de maig del 2019, en una primera decisió. Posteriorment, i quasi sempre a sol·licitud del recurrent, es van suspendre els respectius assenyalaments i es van fixar com a dies per a la vista oral, en primer terme, el 26 de juny del 2019, després, el 27 de juny, el 18 de juliol i el 23 de setembre. En aquesta darrera data es va indicar de forma expressa per part de la Sala Penal que no es procediria a cap més dilació, tot i que el 16 d'octubre el recurrent va formular una nova sol·licitud de suspensió de la vista, i la Sala Penal va dictar l'aute del 18 d'octubre del 2019, acordant tenir-lo per desistit del recurs d'apel·lació. Aquest aute, objecte substancial, encara que mediat del recurs d'empara, va realitzar una acurada interpretació de l'article 202 del Codi de procediment penal i va considerar que el recurrent desistia del recurs d'apel·lació "*per incompareixença el dia de la vista*", remarcant que era la quarta vegada que se sol·licitava un ajornament i que el certificat mèdic presentat pel recurrent no comportava cap baixa laboral.

3.4. Com aquest Tribunal ha dit en diverses ocasions, la cerca, la selecció, el discerniment, la interpretació i l'aplicació de les normes de legalitat ordinària corresponen als òrgans judicials. El Tribunal Constitucional només intervé quan, en efectuar aquestes tasques, s'infringeix algun cànon de constitucionalitat o si és possible l'aplicació d'una norma diferent amb un criteri interpretatiu més favorable per a l'efectivitat del dret a la jurisdicció. D'altra banda, constitueix un principi d'aplicació general que l'exercici del dret a la jurisdicció implica que el recurrent no sigui el causant, amb el seu capteniment, de l'eventual frustració de l'activitat jurisdiccional plena. Especialment en matèria de "*durada raonable*" dels judicis, és reiterada i constant la doctrina jurisprudencial segons la qual si les "*dilacions indegudes*" resulten causades per l'actitud processal de la part, aquesta no pot reclamar la vulneració del seu dret a la jurisdicció. I tampoc ho pot fer, en aquest cas, la part que amb les seves incompareixences injustificades a l'acte de la vista del recurs d'apel·lació, va determinar que es considerés desistit el recurs i, per tant, quedés confirmada la sentència apel·lada. D'alguna manera els drets fonamentals, com tots els altres drets, tenen una relació gairebé sinal·lagmàtica amb els deures que també corresponen als seus titulars; i quan aquests no compleixen els seus deures no poden aspirar a què se li reconeixin els drets correlatius.

3.5. La Sala Penal en el seu aute 2-2020 –que és l'objecte immediat d'aquest recurs d'empara– raona amb minuciositat els motius pels quals desestima l'incident de nul·litat. Afirmar encertadament que "*el dret a la jurisdicció i a un procés equitable no comporta el dret del processat a ser jutjat quan li*

convé". Continua manifestant que "la decisió d'acordar o no l'ajornament de la vista, pertany al Tribunal jutjador que valora els motius i justificatius de tal demanda". I arriba a la conclusió que "la incompareixença (...) a la vista oral no era justificada, i l'ha considerat desistit del recurs", sense que aquesta decisió generi una vulneració dels drets al·legats a la jurisdicció ni a un procés equitable. Per tant, la resolució directament impugnada està suficientment fonamentada en Dret i no és susceptible de ser recorreguda en empara.

3.6. Tampoc cal efectuar una referència diferent a l'aute 3-2020, també del 15 de gener del 2020, de la mateixa Sala Penal recorregut en empara "per extensió", segons es diu en l'encapçalament de l'escrit encara que, posteriorment, en el cos del mateix escrit, pràcticament no hi ha cap desenvolupament d'aquesta impugnació. Aquest aute inadmet a tràmit un incident de nul·litat contra la providència del 31 d'octubre del 2019 que es va limitar a concedir al recurrent un termini de cinc dies hàbils per esmenar un defecte de forma en l'escrit formulant l'incident de nul·litat d'actuacions contra l'aute que considerava el recurrent desistit. Ho fa amb un raonament fonamentat i precís, argumentant que la providència objecte de l'incident és de caràcter interlocutori i no té caràcter definitiu. Aporta, a més, la doctrina continguda en l'aute d'aquest Tribunal del 18 d'octubre del 2019, recaigut en la causa 2019-66-RE.

3.7. Per consegüent, és procedent inadmetre a tràmit aquest recurs d'empara, de conformitat amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, per falta manifesta de contingut constitucional de la infracció denunciada. I la inadmissió a tràmit del recurs fa innecessari el pronunciament sobre la suspensió de les actuacions i dels efectes de les resolucions recorregudes.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2020-8-RE interposat per la representació processal del Sr. Josep Parramon Llavet contra l'aute 95-2019 del 18 d'octubre del 2019 i contra els autes 2-2020 i 3-2020 ambdós del 15 de gener del 2020, dictats tots ells per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 19 de maig del 2020.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Jean-Yves Caullet
Magistrat